

évekkel ezelőtt indultak meg, (lásd E. K. 1901. évi 3—4 szám.) de a melyeket egyéb munkálatok miatt az állomás szerény személyzeti viszonyai mellett meg kellett szakítani és csak a folyó évben lettek ismét megindítva. Ez utóbbi munkáknak a gyakorlati erdőgazdaságra való fontosságát nem kell bővebben megokolnom, elég, ha rámutatok Kaán Károly m. kir. főerdésznek az E. L. augusztusi számában e tárgyban megjelent beható tanulmányára.

VIDÉKI ÉS KÜLFÖLDI ERDÉSZETI EGYESÜLETEKBŐL.

A horvát-szlavon erdészeti egyesület f. évi közgyűlését szeptember 5—7. napjain Vinkovczen tartotta meg, kapcsolatosan az ottani kincstári és vagyonközségi erdők megtekintésével. Az egyesület tárgyalásait 5-én Bombelles Márk gróf egyesületi elnök, a többi napokon Havas József kir. erdőigazgató, alelnök vezette.

Ezen tárgyalásokból kiemelendőnek tartjuk Kozarac József kir. erdőmesternek a *tölgyfa jelen és jövő áráiról* szóló értekezését, melynek lényegét alábbiakban ismertetjük.

Az áralakulásról való általános elmékedés után Kozarac úgy találja, hogy „tölgyfakereskedőink csak közvetítők az erdőbirtokosok és a fogyasztók között“ (a mi szerény nézetünk szerint a kereskedelem általános ismérve). Ezek a fogyasztók egész Európában laknak. A kereskedő tehát arra törekszik, hogy a nyers anyagot minél olcsóbban vásárolja, félgyártmányait pedig minél drágábban értékesítse. Ez a két körülmény folytonos bizonytalanság és bizalmatlanság kuforrása, a helyett, hogy a két tényező megegyeznék s belátná, hogy közös érdekeik közösen kellene megvédelmezniök az idegen fogyasztóval szemben.

A bizalmatlanság abban nyilatkozik, hogy a fakereskedők eltitkolják az árakat az erdészet előtt, ugyanannyira, hogy az erdészeti kezelőségek többször csakis az első őszi árverés eredményéből tudják meg, hogy hogyan áll a tölgyműfaárak piacza; ezen eredmény többször ellentétes azzal a piaczi helyzettel, melyről a legtekintélyesebb fakereskedői szaklapok *10 nappal az árverés előtt* irnak, s a melyről kereskedelmi körökben beszélnek.

Az erdészeti kezelőségek már természetük szerint sincsenek

abban a helyzetben, hogy a kereskedői élet megnyilvánulását figyelemmel kísérhetnék, miután a kereskedelmi viszonylatokra vonatkozó szükséges adatokkal nem rendelkeznek, miért *is legfőbb támaszuk az eladás múlt évi eredménye, mely szerint becsléseiket elintézik.* (Szerény nézetünk szerint még a bürokratikus szervezetű állami erdőgazdaságoknak is kell módot találni, hogy a piaci helyzetről megbízható információt nyerjenek.)

Azonban csak egy év lefolyása alatt is hányszor változik a helyzet a tölgyárut illetőleg.

Csak is így esik meg, hogy egy évben a vágások fele eladatlan marad, míg a másik évben valamennyi 40—50% ráfizetéssel értékesítetik.

Ha a fakereskedők és az erdőbirtokosok megegyeznének, illetőleg utóbbiak tiszta képet nyernének az üzlet állásáról, ennek előnyét Kozarac abban látná, hogy rossz üzleti években az erdőbirtokosok a kínálatot megszorítanák s így a piac további romlását megakadályoznák s az árukön nem kellene sokszor minden áron tudni. A mostani állapot csak az idegen fogyasztók javára szolgál.

Ezen fejtegetéseknél nagyobb és közvetlenebbül reális érdekekkel bírnak a tölgy tőárainak emelkedésére vonatkozólag közölt adatok. A tölgyműfa átlagos tőára volt a vinkovczei tölgyesekben

az 1870—75 években	---	---	---	16 K 20 f.
1876—80	"	---	---	15 " 70 "
1881—85	"	---	---	16 " 80 "
1886—90	"	---	---	21 " 80 "
1891—95	"	---	---	28 " 80 "
1896—1903	"	---	---	30 " — "
1904 évben	---	---	---	36 K — f.

Az 1885. évig, amíg ugyanis a tölgy főleg dongára dolgoztatott fel, átlag 16 K volt. Ekkor kezdtek már rönköket és kézi fűrészszel vágott fűrészárut termelni, minek eredményeként a tőár, dacára annak, hogy erre az időre esik Bosznia legélénkebb versenye, 21 K 80 f-re szökött föl. Az újabb áremelkedés a Vrbanjén, Sziszeken, Vinkovczen, Bródon és Mitroviczán épített nagy fűrésztelepeknek tulajdonítható. 1895 után bár a dongatermelés mindinkább hanyatlott, mégis az amerikai donga versenye következ-

tében nagyobb mérvű áremelkedés nem következett be. Ugyancsak Románia is versenytársként jelentkezett. Az 1904. év végre meghozta az addig legmagasabb tőárt.

Azt a kérdést veti fel már most Kozarac, hogy vajjon ez a tőár a jövőre is fenn lesz-e tartható?

Válasza igenlő, sőt további áremelkedést jósol (amit a f. évi árverések, a melyekről más helyen teszünk említést, teljesen igazolnak). Hogy ezt a választ igazolja, igen érdekes tájékoztatást nyújt a Szlavoniában még tővön álló öreg tölgyfakészletekről. E végből a horvát-szlavon tölgyerdőbirtokosokat három csoportba sorolja: I. vinkovcei főerdőhivatal, a beruházási alap és a bródi vagyonszövetség erdei eddig évi 200.000 m^3 eladott fatömeggel, II. a többi vagyonszövetség erdeje évi 70.000 m^3 -rel, végül az uradalmi, városi stb. erdők évi 100.000 m^3 -el. Összesen tehát a legutóbbi 3 év mindegyikében átlagosan 370.000 m^3 tölgytüfa kerülhetett piacra, aminek több mint fele az I. csoportbeli erdőkre esik, amelyek egyuttal a legjobb anyagot is szolgáltatják.

Ámde az első csoportbeli erdők csak 1908-ig adhatják az eddigi 200.000 m^3 -t, azontul a beruházási alap vágásai megszűnével, a hozam 65.000 m^3 -rel csökken. 1911-ben megszűnik a vinkovcei főerdőhivatal 70.000 m^3 -nyi hozama is. Időközben azonban a II. és III. csoport fahozama is apad, úgy, hogy 1912-ben legfeljebb 210.000 m^3 -re tehető az összes tölgy-műfatermés s ez is továbbra is apadni fog az idők folyamán.

A piacra bocsátott áru tehát hova-tovább fog, a kereslet ellenben állandóan emelkedik, amennyiben a szlavoniai tölgygyel minőség tekintetében semmiféle más tölgy nem versenyezhet. Ez a körülmény bizonyossá teszi, hogy *a tölgyfa ára nem csökkeni, hanem továbbra is emelkedni fog.*

Érdekes fejtegetései befejezéseként Kozarac az u. n. fehér fával foglalkozik röviden, ami alatt ott a tölgy között elég bőven előforduló egyéb fánemeket értik, mint kőris, szil, gyertyán stb. Ezekből a vinkovcei főerdőhivatal évenként mintegy 80.000 m^3 -t ad el, szintén állandóan emelkedő árakon. 1909, illetőleg 1912 után ezek hiánya is érezhetővé fog válni s Kozarac szerint reá fogja terelni a fakereskedők figyelmét a még nagy mennyiségben meglévő bükkerdőkre.

Kozaracnak előadására *Kuzma* Gyula kir. erdőtanácsos, a vinkovcezi főerdőhivatal főnöke szólalt fel. Tulságosan eszményinek találja Kozarac álláspontját, amikor a tölgyfa tőárának emelkedését az erdőbirtokosok és fakereskedők közös megegyezése alapján óhajtja elérni. Ez a természetszerű érdekelletét következtében kizártnak tekinthető. A nyilvános árverés — különösen jogi személyek erdeinél — nem mellőzhető és eddig is a legjobb eljárásnak bizonyult.

Ami a tölgyfa jövő áralakulását illeti, erre nézve osztja Kozarac nézetét s az áremelkedést még fokozhatónak tartaná, ha a hozamok apaszthatók, a maradványok kihasználása lassítható lenne. Ez azonban egyfelől azért nem lehetséges, mert az előirányzott jövedelmet az állami erdőkből okvetlenül elő kell teremteni s mert másfelől a vágásra kerülő erdőmaradványok már oly tulkorosak, hogy ugy mennyiségi, mint minőségi növedékük nemleges s a várható drágasági növedék ezt a veszteséget alig pótolná. Némileg kedvezőbben áll a dolog a vagyonszükségek valamivel fiatalabb erdeiben.

Örvend annak, hogy Kozarac reá mutatott arra, hogy a szlavoniai tölgyesek fogytán vannak. Ennek tudatában a fogyasztók bizonyára az eddiginél is magasabb árakat fognak megadni, csak hogy mással nem pótolható szükségletüket szlavoniai tölgyfában addig a meddig biztosíthassák. A közgyűlés Kozarac kir. erdőmestert az egyesület tiszteletbelitagjának választotta.

Borsod-, Gömör-, Hevesmegyék erdészeti egyesületének közgyűlése. A folyó év tavaszán megalakult első vidéki erdészeti egyesület közgyűlését szeptember hó 17-én Rimaszombaton tartotta meg a vármegye székházának nagytermében. Az egyesületnek 38 tagja gyűlt össze Podhradszky András hgi erdőigazgató elnöklete alatt. A gyűlésen Gömör-Kishont vármegyét Bornemissza László alispán, Rimaszombat városát Kovács László dr. polgármester képviselte. Az Országos Erdészeti Egyesületnek nem volt módjában magát képviseltetni, amennyiben értesülésünk szerint a közgyűlésre — a társzegyesületek között fenálló általános szokástól eltérően — meghívót nem kapott.

Az első sorban felolvasott titkári jelentésből megtudjuk, hogy az egyesületnek 86 tagja van s a taggyűjtés az erdőbirtokosok

körében folyamatban van. A titkári jelentés elhangzása után Gömör-Kishont vármegye alispánja üdvözölte lendületes szavakkal az egyesületet, melynek nevében az elnök mondott köszönetet. Következett Elek István m. kir. főerdésznek „Erdőgazdaság szociális alapon“ című felolvasása, melyet a közgyűlés a választmányoknak adott ki megfontolás és esetleg röpirat alakjában való terjesztés céljából.

A közgyűlés azután Mitske Gusztáv javaslatára elhatározta, hogy az egyesület, mint olyan az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagjai sorába lép.

Ezután Kolbenheyer Gyula hgi főerdész „Erdőgazdálkodás a balogvári Coburg hercegi uradalom erdőségeiben“ czimen tartott felolvasást, amely tetszéssel fogadtatott. Csoma Gusztáv főerdésznek a Bükk- és Mátrahegység mésziparára vonatkozó beadványát a közgyűlés Tornay Gyula kápt. erdőmester javaslatára a következő közgyűlés napirendjére tűzte, amely Eger városában fog megtartatni.

Podhradszky elnök erre kérte a közgyűlést, hogy elnöki tisztsége alól mentse fel, ami általános tiltakozásra adott alkalmat, melynek következtében az elnöki széket továbbra is megtartotta.

Végül Mölczér Gyula ismertette annak a 480 holdnyi 1—28 éves tölgyerdőnek töremetszés útján való felujítását, amely Rimaszombat város erdejében az 1904. év folyamán leégett s amelyet a közgyűlés tagjai az ülés befejeztével megtekintettek. A helyszínén megindult vitában az a nézet jutott tulsulyra, hogy a töre metszett területek jövőre is szálerdőként kezelendők. Az egyesület azzal a kérelemmel fog a városhoz fordulni, hogy ezeket a területeket kísérleti térnek engedje át az egyesület részére.

A közgyűlést társas vacsora zárta be.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

HIRDETMÉNY.

77874. I/A—3. sz. — A folyó év őszén megtartandó erdészeti államvizsgálat október hó 24-én és az erre következő napon fog a fennálló szabályzat értelmében Budapesten megtartatni és pedig az írásbeli vizsgálat az Országos Erdészeti Egyesület